

Список використаних джерел:

1. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник / В.Г. Андрійчук. К.: КНЕУ, 2013. 624 с.
2. Барсукова О.А. Ресурсозбереження в агропромисловому комплексі. Конспект лекцій. Одеса, 2013. 159 с.
3. Старицька О.П. Ресурсозбереження в системі економічного механізму підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва / О.П. Старицька // Наукові записки ТДПУ ім. В. Гнатюка. Серія «Економіка». 2005. № 18. С. 199–205.
4. Food and Agriculture Organization (FAO). Agriculture and Consumer Protection Department. Rome, 2006. URL: <http://www.fao.org/ag/magazine/0110sp.htm>.
5. Ворошилов Ю.И. Очистка, утилизация и влияние на природную среду сточных вод животноводческих комплексов. Обзорная информация. ВНИИТЭИСХ / Ю.И. Ворошилов, Н.Г. Ковалев, Т.С. Мальцман. М., 1979. 24 с.
6. Ресурсосберегающие технологии в промышленности. URL: http://mirznanii.com/info/resursosberegayushchie-tekhnologii-vpromyshlennosti_172747.
7. Черников В.А. Агроэкология. Методология, технология, экономика / В.А. Черников, И.Г. Грингоф, Т.В. Емцев и др. М.: Колос, 2004. 398 с.

Сударкина Л. Ю.

Луганский национальный аграрный университет (г. Харьков)

**КОНЦЕПТУАЛЬНЫЙ ПОДХОД К РЕСУРСОБЕРЕЖЕНИЮ
В СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОМ ПРЕДПРИЯТИИ**

Резюме

В статье исследованы перспективы формирования системы ресурсосбережения с использованием концепции безотходного производства. Определены основные принципы реализации концепта безотходного производства в мероприятиях ресурсосбережения в сельскохозяйственных предприятиях. На примере развития биогазового производства указана возможность получения синергетического эффекта ресурсосбережения: от освобождения и очистки земель и самообеспечения энергетическими ресурсами.

Ключевые слова: ресурсосбережение, концепция безотходного производства, энергетические ресурсы, побочная сельскохозяйственная продукция, утилизация.

Sudarkina L. Yu.

Lugansk National Agrarian University, Kharkiv

A CONCEPTUAL APPROACH OF RESOURCE CONSERVATION IN AGRICULTURAL ENTERPRISES

Summary

The prospects of establishing a system of resource saving with the use the concept of zero waste production is presented in the article. The basic principles of the zero-waste concept in activities of resource saving in agriculture is determined. The possibility to obtain a synergistic effect of resource conservation by development of biogas production is indicated: from the release off and detoxification the land and self-sufficiency with energy resources.

Key words: resource saving, the concept of zero waste production, energy resources, agricultural side-products, recycling.

УДК 338.4:677.03

Филюк Г. М.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Єрофеев А. В.

ТОВ «НВО «Синергія»

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ТЕКСТИЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ**

У статті здійснене критичне переосмислення кризових явищ, які привели до занепаду підприємств текстильної промисловості України. Зроблений аналіз сучасного стану та наслідків деградації галузі. Обґрунтована необхідність відродження текстильної промисловості в майбутньому.

Ключові слова: кризовий стан, текстильна промисловість, конкурентні переваги, вартість, підприємство.

Постановка проблеми. На сучасному етапі значення текстильної промисловості у багатьох країнах дедалі більше зростає, що пов'язано з інтенсифікацією науково-технічного прогресу, який розширює сферу застосування текстилю за межами традиційних одягу і предметів домашнього вжитку. Зокрема, текстильна промисловість є важливим фактором розвитку інших галузей, таких як хімічна, машинобудівна та сільське господарство, а в останні роки текстиль дедалі час-

тіше застосовується у космічних та військових технологіях. Зважаючи на наявність в Україні сприятливих природно-кліматичних, історико-культурних та соціально-економічних умов, ця галузь може стати однією із провідних.

Протягом 1990–2017 рр. вітчизняна текстильна галузь дуже стагнувала. Порівняно з 1990 р. відбулося зниження всіх базових показників діяльності на один чи два порядки. Так, за даними Державної служби статистики України, чисельність

працюючих у легкій промисловості зменшилася з 750 тис. осіб у 1990 р. до 150 тис. осіб в 2007 р. та до 72 тис. осіб – у 2015 р., з яких 10–30% зайняті у текстильній промисловості. Частка виробництва товарів легкої промисловості у загальному обсязі промислового виробництва в Україні зменшилася з 20% у 1990 р. до 12% у 2000 р. та до 0,8% – у 2015 р. Протягом 1990–2015 рр. середній рівень зниження обсягів виробництва тканин в Україні становив 27 млн. м² на рік. У 2016 р. обсяг випуску тканин становив лише 6,9% від аналогічного показника в 1990 р. (у 1990 р. – понад 1200 млн. м², в 2016 р. – 82,4 млн. м²) [1]. За оцінками Української асоціації виробників легкої промисловості, 96% текстильної продукції імпортується [2]. Все це призводить до втрати позицій вітчизняної легкої (у тому числі текстильної) промисловості як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням особливостей виробництва текстильних продуктів в Україні і в світі присвятили свої наукові праці багато зарубіжних та вітчизняних дослідників, зокрема А.П. Гречан, І.М. Грищенко, Ю.В. Гончаров, Т.Л. Ізовіт, Л.А. Ляхович, Т.В. Якимчук, О.О. Ройтман, О.В. Шимко та низка інших.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Однак зміна майже всіх технічних укладів у текстильній промисловості, закриття кафедр та навчальних закладів в Україні, де відбувалася підготовка спеціалістів для текстильної промисловості, знищення майнових комплексів тощо посилює наявні проблеми та породили низку нових.

Метою статті є критичне переосмислення кризових явищ, які призвели до занепаду текстильної промисловості України, аналіз наслідків деградації галузі, а також обґрунтування необхідності її відновлення у майбутньому.

Виклад основного матеріалу. Текстильне виробництво є основною сировиною для легкої промисловості. Зважаючи на постійне збільшення населення у світі та зростання його купівельної спроможності, попит на продукцію текстильних підприємств постійно підвищується. Ця галузь займає чільне місце у світовій промисловості. Так, за даними Світової організації торгівлі, у легкій промисловості зайнято 14% усіх працюючих у промисловості в світі, генерується 6% світового ВВП, тобто 4,4 трлн. дол. США на рік [4]. Це спричиняє зростання обсягів виробництва сировини для текстильної промисловості (рис. 1).

Проведений нами у цій статті аналіз даних світової статистики та тенденцій розвитку текстильної промисловості в Україні дає підстави для таких висновків.

1. Сукупний випуск волокон для текстильних виробів у світі з 1985 р. до 2016 р. зріс на 212% (із 45 650 до 95 100 тис. т). Таке зростання зумовлене збільшенням використання у текстильній промисловості хімічних волокон та регенованих текстильних волокон; натомість виробництво натуральних текстильних волокон зросло лише на 2% (із 23 450 тис. т до 23 900 тис. т).

2. За 10 років подвоїлося виробництво текстилю в регіоні південно-східної Азії. Наприклад, для того, щоб випустити річний обсяг продукції, аналогічній тому, що виробляється в Україні, виробникам з КНР необхідно лише 2–4 години (!) [3].

3. Завдяки впровадженню нових технологій у цій галузі у промислово розвинутих країнах вдалося зменшити необхідність у виробничих площах (майже в 10 разів), трудоемність (у 5–8 разів), енергоемність (у 2–3 рази), матеріалоемність (на 10–25%). Завдяки використанню технологій віддаленого контролю, використанням сучасних систем обліку та контролю, роботизації, механізації, методів управління та планування, аналітичних інструментів ефективність використання обладнання збільшилася з 85% до майже 99%. Наприклад, ткацькі верстати 2017 р. випуску порівняно з 1990 р. використовують на 65% менше електроенергії, а їх продуктивність є вищою у 8 разів (із 150 об/хв до 1200 об/хв) [4].

4. Сукупний обсяг виробництва тканин у світі сягає 230 млрд. м²/рік, натомість в Україні – менше 100 млн.м²/рік (рис. 2). Частка України в сукупному світовому виробництві становить лише 0,01–0,04%, а у споживанні – 0,5–0,7% [3].

5. За орієнтовними розрахунками Асоціації виробників легкої промисловості «УкрЛегПром», для відновлення обсягу виробництва у текстильній галузі України та досягнення показників 1990 р. необхідний обсяг інвестицій становить 10–25 млрд. дол. США [2].

На основі аналізу науково-прикладних досліджень та власного емпіричного досвіду можна назвати перелік основних причин скорочення у понад 16 разів сукупного обсягу виробництва текстильних виробів в Україні протягом 1990–2017 рр. (табл. 1).

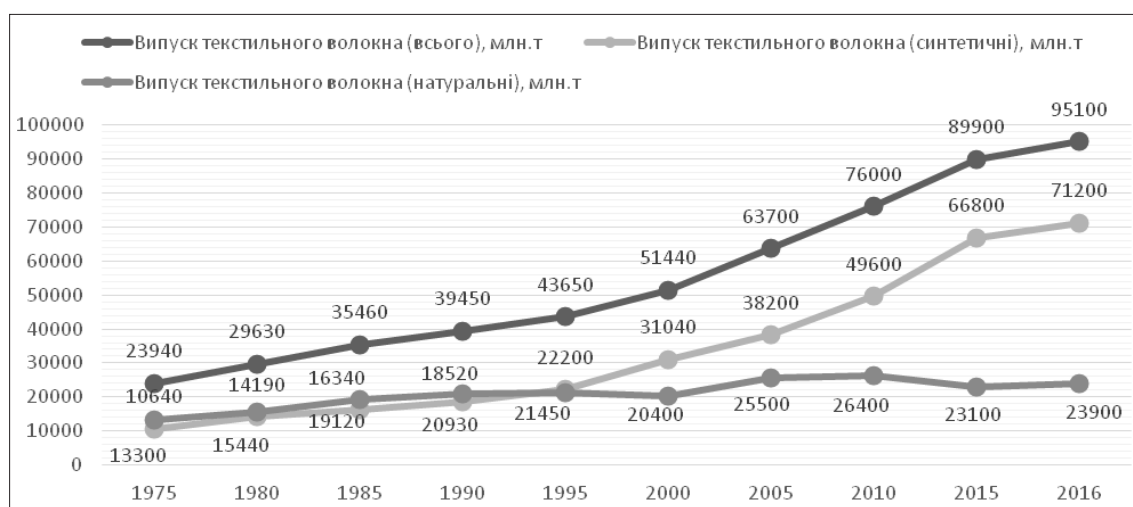

Рис. 1. Динаміка виробництва натуральних та хімічних волокон для текстильної промисловості у світі
Джерело: [3]

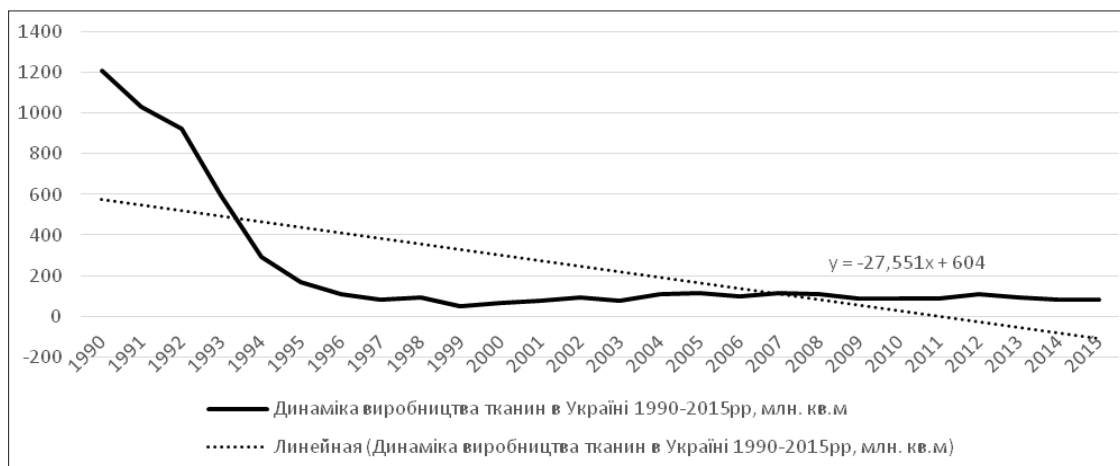

Рис. 2. Динаміка виробництва тканин в Україні в 1990–2015 рр.

Джерело: [1]

Таблиця 1

Причини кризового стану текстильної галузі в Україні

Причина	Елементи
Невідповідність керівництва/власників потребам ринку	1. Пріоритетне бажання власників максимізувати прибуток у короткостроковій перспективі. 2. Відсутність необхідних компетенцій і належної мотивації у призначених державою керівників державних підприємств і підприємств з високою часткою державної власності. 3. «Розірвання» (втрата) комунікацій між суб'єктами господарської діяльності в легкій промисловості внаслідок розпаду колишнього Радянського Союзу.
Нерозуміння колективом підприємства ринкових засад	1. Необґрунтовано великі штати працівників на підприємствах. 2. Невміння управлінців оптимізувати витрати. 3. Низький рівень дослідження ринку. 4. Відсутність інновацій. 5. Небажання залучати стратегічних партнерів для вдосконалення технологій.
Низький рівень культури виробництва	1. Масштабність виробництв та відсутність конкуренції між підприємствами. 2. Неможливість, а іноді й небажання перебудувати технологічні, комерційні, фінансові, логістичні, маркетингові процеси до умов вільного ринку. 3. Відсутність необхідної кооперації між виробниками продукції. 4. Низька мотивація колективів і повага до професії.
Відсутність системи підготовки кадрів	1. Закриття інститутів, технікумів, ПТУ. 2. Розірвання ланцюгу передачі досвіду від старшого до молодшого покоління інженерно-технічного персоналу та робітників. 3. Неможливість проводити НДДКР (R&D).
Макроекономічні фактори	1. Відносно високий порівняно із зарубіжними конкурентами рівень податкового навантаження. 2. Відсутність дешевих джерел фінансування виробництва. 3. Відсутність ринків сировини, обладнання та деталей. 4. Низький рівень захищеності інвестицій. 5. Слабкість судової системи, корумпованість регуляторних та контролюючих органів. 6. Проблеми з поверненням ПДВ суб'єктам ЗЕД, використання окремими суб'єктами господарювання неринкових схем з оптимізації ПДВ. 7. Низька купівельна спроможність українського населення.
Глобальні фактори	1. Можливість використання імпортерами контрабандних схем постачання продукції на український ринок. 2. Надходження на внутрішній ринок України значних обсягів секонд-хенду. 3. Нераціональна політика Української держави щодо підтримки і розвитку галузі, що де-факто створило умови для знищення галузі іноземними конкурентами. 4. Істотне технологічне відставання вітчизняних підприємств від світових лідерів ринку. 5. Низька залученість українських підприємств до світової торгівлі.

Джерело: розроблено авторами

У контексті аналізу причини падіння обсягів виробництва текстильної продукції можна навести приклад занепаду найбільшого з підприємств галузі – Херсонського бавовняного комбінату. До 1990-х рр. підприємство випускало до 400 000 т пряжі та 200 млн. м² тканин, що в 2,5 рази вище сукупного обсягу випуску тканин усієї текстильної галузі в Україні у 2017 р. На комбінаті працювало до 24 000 осіб, сукупна площа підприємства становила понад 300 000 м². Однак, протягом 1990–1996 рр. на підприємстві відбулися такі зміни. По-перше, через фіктивні підприємства безповоротно виведені власні та залучені обігові кошти. По-друге, через контроль закупівельних та збутових операцій призначені Фондом державного майна України керівники в середньому працювали

2 роки. По-третє, наприкінці 90-х років ХХ ст. та на початку 2000-х було продане чи здане на металобрухт обладнання, знищені чи продані будівлі фабрик, санаторіїв, занедбані дитячі садочки, гуртожитки та профтехучилища. Це призвело до того, що натеper підприємство припинило діяльність.

Аналізуючи ланцюжки створення доданої вартості, можна стверджувати, що Херсонський бавовняний комбінат навіть на застарілому обладнанні без його оновлення за умови продовження діяльності міг генерувати від 2 до 5 дол. США на 1 кг доданої вартості за обсягу переробки 15 000 т/міс., що забезпечувало би щомісячно 30–65 млн. дол. США маржинального прибутку. Натомість зупинка комбінату призвела до таких наслідків для економіки та суспільства, як:

1. Втрата близько 20 тис. робочих місць. Підприємство було одним з «містоутворюючих», його закриття спричинило зниження населення м. Херсона на 70 тис. чоловік, тобто на 20%.

2. Зростання дефіциту зовнішньоторговельного балансу. Підприємство випускало до 200 млн. м²/рік тканини і 400 тис. т/рік пряжі. Екстраполюючи ці обсяги виробництва на сучасний рівень цін, можна припустити, що підприємство могло отримувати мінімум 400 млн. дол. річного доходу. Оскільки продукція підприємства в подальшому не тільки перероблялася в Україні, але й експортувалася, зупинка підприємства сприяла зростанню від'ємного сальдо зовнішньоторговельного балансу України на близько 500–1000 млн. дол/рік.

3. Втрати податку на прибуток, ПДВ та НДФЛ становлять від 2 до 7 млрд. грн/рік.

На жаль, подібна історія в Україні спіткала 95% виробників текстильних виробів. У таблиці 2 представлено динаміку зміни обсягів виробництва 10 найбільших вітчизняних текстильних підприємств.

Згідно з даними Асоціації виробників легкої промисловості «УкрЛегПром», лише 4% спожитих у 2016 р. в Україні тканин було вироблено українськими текстильними підприємствами, решта імпортовано (переважно з Китаю, Індії, Пакистану, країн центральної Азії та ЄС) [2; 5]. За збереження існуючої політики і за відсутності стратегії розвитку галузі ситуація може тільки погіршуватися.

Так, останніми роками в КНР, Туреччині, деяких країнах Європи та Північної Америки реалізуються стратегії, які передбачають створення сприятливого середовища для збільшення обсягів виробництва, зростання обсягів експорту чи зменшення імпорту, зниження рівня безробіття та розвитку територій і галузей. Так, абсолютним лідером у виробництві текстильних виробів (із часткою глобального ринку в розмірі приблизно 60%) є Китай. Основним інструментом індустриальної політики уряду Китаю є створення індустриальних парків (чи кластерів). Науково-практичний інтерес становлять фактори конкурентних переваг китайських текстильних підприємств (табл. 3).

Таблиця 2

Сучасний стан 10 найбільших текстильних виробництв в Україні

Назва підприємства	Кількість працюючих у 1985 р., осіб	Сучасний стан
Донецький бавовняний комбінат	20 000	Зупинив роботу в 2014 р. Руйнується військовими діями.
Чернігівський суконно-камвольний комбінат	16 000	Рівень потужностей, що використовуються у виробництві, становить менше 5% рівня 1990 р. Сьогодні чисельність працюючих – 700 осіб.
Чернігівське хімволокно	15 000	Зупинило роботу, продає основні засоби.
Київське хімволокно	11 000	Ліквідоване.
Дарницький шовковий комбінат	8000	Ліквідоване.
Тернопільський бавовно-паперовий комбінат (Текстерно)	9500	Працює менше ніж на 20% від потужності 1990 р., частково модернізований, чисельність працюючих – 600 осіб.
Житомирський льонокомбінат	5000	Ліквідований.
Рівненський льонокомбінат (Рівнелъон)	6 000	Зупинено виробництво текстильних виробів, але переобладнаний під виробництво трикотажного полотна та швейних виробів. Найбільший переробник пряжі в Україні в 2017 р. Персонал – 700 чоловік.
Волинський шовковий комбінат	6 000	Ліквідований.
Черкаський шовковий комбінат	7000	Натепер є найбільшим виробником текстилю в Україні, на ньому працює близько 700 осіб.

Джерело: складено авторами

Таблиця 3

Джерела конкурентних переваг текстильних підприємств КНР

Елемент політики	Характеристика
Інфраструктура	Уряд чи муніципальна влада надає на пільговій (безоплатній) основі земельні ділянки та надає підключення до основних комунікацій: електроенергія, газ, каналізація, дороги, залізничні під'їзди та інше. В окремих ситуаціях компенсує вартість будівель чи основних засобів.
Податкові пільги	Фіскальні служби надають: – 5 років звільнення від податку на прибуток та податку на заробітну плату; – 5 років знижки 50% на податок на прибуток та податок на заробітну плату.
Концентрація	На макrorівні політики включає зосередження однотипних виробництв на обмеженій території, що приводить до: – високої конкуренції між виробниками; – перетікання персоналу та технологій з одного підприємства кластеру до іншого; – формування складів постачальників сировини, матеріалів, обладнання, технологічних рішень для виробників продукції в індустриальному парку; – інтересу великої кількості закордонних споживачів у зв'язку з високою концентрацією виробників на одній географічній території.
Залучення коштів	Кредитні ставки на створення нового підприємства чи глибоку модернізацію наявного від 0 до 7% в рік. Гранти на заснування нових підприємств чи модернізацію (розширення) існуючих виробництв.
Система освіти	У зв'язку з високою концентрацією виробництв муніципальний уряд готує кваліфікованих робітників та спеціалістів згідно з вимогами виробничого кластеру, що знаходиться на муніципальній території.
Вимоги, яким мають відповідати текстильні підприємства	Державна чи місцева влада вимагає від виробників досягнення таких показників, як: – кількість працівників та середній рівень зарплат; – дохід, випуск продукції чи переробка сировини, в деяких ситуаціях обсяг експорту; – обсяг виплачених податків; – екологічні та інші вимоги.

Джерело: складено авторами на основі [8]

Таким чином, бачимо, що в Китаї держава відіграє вагомий роль у забезпеченні конкурентних переваг китайських підприємств, що має стати позитивним прикладом для України.

Незважаючи на низку проблем, що практично знизили текстильну галузь в Україні, слід відзначити наявність і об'єктивних факторів, які могли б забезпечити її розвиток в середньо- та довгостроковій перспективі (табл. 4).

Як позитивний факт відзначимо: протягом останнього року в текстильній промисловості України спостерігаються позитивні тенденції, що дає підставу для оптимістичних сподівань щодо її відродження в майбутньому. Так, у 2017 р. порівняно з 2016 р. відбулося зростання: обсягу випуску тканин – на 15%; заробітної плати в галузі – на 46%; капітальних інвестицій – на 85%.

Маркерами для формування обережних оптимістичних прогнозів розвитку галузі в середньостроковій перспективі можуть бути і зростаючі поточні інвестиції та інвестиційні плани щодо розширення виробничих потужностей та оновлення основних засобів ТОВ «Текстиль-Контакт», ТОВ «Т-Стиль», концерну «Ярослав», ТОВ «Темп-3000» ПАТ «Черкаський шовковий комбінат» та інших вітчизняних виробників.

Висновки та пропозиції. Текстильну промисловість необхідно розглядати як одну із провідних у структурі промисловості, яка може зробити істотний вклад у початок економічного зростання.

Протягом 1990–2017 років відбулося зниження обсягів виробництва текстильної продукції в Україні в 14,6 рази у зв'язку з неефективним державним управлінням галузі та її нездатністю інтегруватися в глобальні ланцюжки створення доданої вартості, низькою конкурентоспромож-

ністю підприємств галузі порівняно із світовими виробниками текстильних матеріалів, падінням внутрішнього попиту на текстильну продукцію в Україні, розірванням коопераційних зв'язків із постачальниками та споживачами продукції, кризовою макроекономічною ситуацією в 1990-х рр. та окремими факторами мотивації керівництва.

Незважаючи на значне зниження основних економічних характеристик галузі, існують чинники, що сприяють розвитку текстильної галузі в Україні, а саме: нижча вартість праці в Україні порівняно з вартістю на ринках конкуруючих держав (у 3 рази нижча, ніж у КНР, та в 4 рази, аніж у Польщі), відкриття текстильного ринку ЄС для виробників з України, зміна пріоритетів збутової стратегії найбільших виробників текстильної продукції на ринок Азії з ринку ЄС у зв'язку зі зростанням платоспроможності та кількості населення в регіоні, розвиток швейної промисловості України – головного споживача текстильної продукції.

Існують також ризики для розвитку текстильної промисловості в Україні, а саме: низька привабливість українського економічного середовища, а також дефіцит кваліфікованих кадрів, технологій, сировини, обладнання, фінансових ресурсів.

Ключовими індикаторами відновлення текстильного виробництва в Україні можуть бути: зростання обсягів виробництва тканин понад 500 млн. м²/рік, зниження у структурі споживання текстилю рівня імпорту, зростання капітальних інвестицій, збільшення обсягів експорту тканин, використання передового досвіду залучення зарубіжних інвестицій в галузь та відновлення освітньої бази для підготовки фахівців-текстильників в Україні.

Таблиця 4

Фактори, що сприяють розвитку текстильної промисловості в Україні

Фактори	Характеристика
Вартість праці	Середня заробітна плата у Польщі становить 1220 дол./міс., в КНР – 920 дол./міс., в Україні – 300 дол./міс. Низькі витрати на заробітну плату надають конкурентну перевагу виробникам з України. Текстильна промисловість трудомісна, низькотехнологічна, відносно низькокапіталоємна галузь економіки.
Зростання платоспроможності населення Азії	В Азії проживає 4,2 млрд. чол. З 2000 р. по 2015 р. середня заробітна плата в КНР зростає в 12 разів, в Індії – в 7 разів. Сукупне споживання текстильної продукції в азіатському регіоні за 15 років зросло в 9 разів, значна кількість виробників із Азії переорієнтували свою збутову стратегію на локальні ринки (залежно від виду продукції, в Азії виробляється від 60 до 90% світового виробництва текстильних виробів). Це знижує рівень конкуренції для українських виробників на внутрішньому та європейському ринках.
Відкриття ринку ЄС	Після підписання асоціації про вільну торгівлю між Європейським Союзом і Україною уряди європейських країн майже повністю перестали використовувати засоби протекціонізму щодо продукції української легкої промисловості. Крім того, на початку 2016 р. Україна приєдналася до Європейської програми підтримки малого та середнього бізнесу (Competitiveness of Small and Medium Enterprises (COSME)), яка розрахована на період 2014–2020 рр. і має на меті сприяння розвитку малого та середнього підприємництва, покращення бізнес-клімату і поширення підприємницької культури. Це надає безліч додаткових можливостей для розвитку українських малих і середніх підприємств, зокрема, це допомога у виході на ринок ЄС, можливості знайти в ЄС партнерів, цілковитий доступ до Європейської мережі підприємств (EEN/Enterprise Europe Network), яка охоплює 65 країн, у яких працює понад 600 бізнес-асоціацій [9, с. 16].
Географічне положення України	Географічна близькість України до ринку ЄС та США, що спрощує транспортну логістику та скорочує строк доставки текстильних виробів з 38–47 діб (порт Циндао – порт Гданськ) до 2–5 діб з України в Європу. Для текстильних виробів цей фактор має істотне значення у зв'язку зі впливом моди на споживання та сезонні фактори.
Відносно конкурентна вартість ресурсів	В Україні найнижча в Європі вартість землі та будівель промислового призначення. Наявні профіцитні енергетичні потужності, вода тощо.
Збільшення попиту на текстильні вироби	Від 60 до 80% швейних виробів, що випускаються в Україні, експортуються. За останні 10 років швейна галузь прогресує і створює попит на текстильні вироби як сировину для подальшої переробки.
Історичний досвід	Досвід повоєнних років Західної Німеччини, Японії, Південної Кореї, Китаю, Індії та Мексики свідчать про те, що у зв'язку з об'єктивними факторами відродження промисловості починається з виробництва продовольчих товарів та виробів легкої промисловості.

Джерело: складено авторами

Список використаних джерел:

1. Виробництво основних видів промислової продукції по місяцях 2017 року / Державна служба статистики. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2003/pr/ovp/ovp_u/arh_ovp.html.
2. Листування між асоціацією «УкрЛегПром» та ТОВ «НВО «Синергія».
3. Worldwide production volume of chemical and textile fibers from 1975 to 2016 (in 1,000 metric tons) / The Statistics Portal. URL: <https://www.statista.com/statistics/263154/worldwide-oduction-volume-of-textile-fibers-since-1975/>.
4. Стратегическая программа исследований Технологической платформы «Текстильная и легкая промышленность». М., 2013. 70 с.
5. Нові можливості виробництва текстилю, одягу та взуття в Україні: матеріали міжнар. конф. (Київ, 25 вересня 2017). К., 2017.
6. Textile and Apparel Industry Report Vietnam: FPT Securities, 2014. 45 p.
7. The potential of Ukrainian textile & leather industry : матеріали конференції. Брюссель, 2017.
8. China Business Guide. Textile Volume. China council for the promotion of International Trade / Economic Information Department. October, 2007. URL: https://ccpit.free.fr/Chinese_Business_Guide_Textile_Volume.pdf.
9. Экспорт одягу до Європейського Союзу. Гід для українських підприємців. К.: ФОП Клименко Ю.Я., 2017. 116 с.

Филюк Г. М.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Ерофеев А. В.

ООО «НПО «Синергия»

**СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ, ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
ТЕКСТИЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ**

Резюме

В статье осуществлено критическое переосмысление кризисных явлений, которые привели к упадку предприятий текстильной промышленности Украины. Проанализировано современное состояние и последствия деградации отрасли. Обоснована необходимость возрождения текстильной промышленности в будущем.

Ключевые слова: кризисное состояние, текстильная промышленность, конкурентные преимущества, стоимость, предприятие.

Fyliuk H. M.

Taras Shevchenko National University of Kiev

Ierofeiev A. V.

Synergy, LLC

**MODERN TRENDS, PROBLEMS AND DEVELOPMENT PROSPECTS
OF UKRAINIAN TEXTILE ENTERPRISES**

Summary

Authors in the article carried out a critical rethinking of the crisis phenomena that led to the decline of textile enterprises in Ukraine. The current condition and consequences of industry degradation were analyzed. Authors grounded the necessity of the revival textile industry in the future.

Key words: crisis condition, textile industry, competitive advantages, value, enterprise.

УДК 658.1:65.012.8:621

Худолей Л. В.

Запорізький національний університет

**РОЗРОБЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ**

У статті розроблено механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств машинобудування, концептуальну схему реалізації стратегії управління фінансовою безпекою підприємства, яка передбачає послідовність певних етапів. Сформовано процес забезпечення економічної безпеки підприємств машинобудування на макро- та мікрорівні.

Ключові слова: механізм забезпечення, фінансово-економічна безпека, машинобудування, підприємство, рівень фінансової безпеки.

Постановка проблеми. Найважливішою ознакою діяльності підприємств є наявність загроз економічного характеру та постійних ризиків. Машинобудуванню, як і іншим галузям, притаманні економічні ризики. Сьогодні більшість машинобудівних підприємств України потенційно опиняється в зоні дії широкого спектру загроз, що ство-

рили реальну економічну небезпеку існуванню їх бізнесу. Важливим етапом забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства є розроблення механізму її забезпечення. Формування такого механізму є достатньо актуальною проблемою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Одним із найголовніших завдань, яке виникає під